

Tjenesteyter følger ikke vedtaket i saken (08.02.2023)

Kommentar fra tjenesteyter:

Norwegian Air Shuttle vil ikke følge anbefalingen i vedtaket, da selskapet er uenig i nemndas vurdering.

Vedtak i Transportklagenemnda - Fly

Sammendrag

Krav om standarderstatning og refusjon av utgifter
grunnet kansellering som følge av streik blant flyteknikere.

Dato

03.02.2023

Saksnummer

2022-02065

Tjenesteytere

Norwegian Air Shuttle

Klager har i det vesentlige anført

Klager (fire personer) skulle reise fra Oslo til Budapest den 22. juni 2022 med DY1552 med avgang kl 18.25. Dagen før avreise ble klager informert om at flyvningen var kansellert, og at han var booket om til DY1550 kl 08.50 den 23. juni.

Klager krever standarderstatning i henhold til EU-forordning 261/2004, samt refusjon av utgifter til hotell på Gardermoen kroner 4 067.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

DY1552 ble kansellert på grunn av en streik blant flyteknikere fra Norsk Flytekniker Organisasjon (NFO). Streiken varte fra 18. til 28. juni 2022.

Norwegian kan ikke imøtekomme kravet om kompensasjon da flygningen var kansellert som en følge av ekstraordinære omstendigheter.

I dette tilfellet, kan Norwegian heller ikke imøtekomme forespørsel om refusjon av kostnader, da flyselskapet ikke er pliktig til å dekke slike utgifter.

Retten til standardisert kompensasjon/utgifter i forbindelse med en kansellering, er regulert i EU-forordning 261/2004. Der står følgende:

”På samme måte som under Montrealkonvensjonen bør luftfartsselskaperes forpliktelser være begrenset eller bortfalle i tilfeller der en hendelse er forårsaket av

ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet. Slike omstendigheter kan særlig inntreffe ved politisk ustabilitet, værforhold som gjør det umulig å gjennomføre vedkommende flyging, sikkerhetsrisiko, uforutsette mangler ved flysikkerheten og streiker som påvirker driften til det utførende luftfartsselskap.”

EU forordningen 261/2004 slår altså fast at streik som påvirker driften til et flyselskap, utgjør en ekstraordinær omstendighet.

Etter pilotstreiken i SAS i 2019, behandlet EU-domstolen en sak hvor de ble bedt om å vurdere om streik i eget selskap ville utgjøre en ekstraordinær omstendighet og dermed frita flyselskapene for kompensasjon/utgifter. Dommen slår fast at streik er en del av den alminnelige aktiviteten av å drive flyselskap og således ikke ekstraordinær. Dette alene er ikke tilstrekkelig for å pålegge flyselskapet å utbetale kompensasjon/utgifter, det må også være et forhold innenfor flyselskapets kontroll for at passasjerene skal være berettiget til kompensasjon/utgifter.

Dommen påpekte at SAS kunne ha påvirket utfallet av forhandlingene med sine piloter og at det derfor ikke var utenfor deres faktiske kontroll. SAS ble derfor dømt til å betale kompensasjon/utgifter. Streiken som ble iverksatt av Norsk Flytekniker Organisasjon ("NFO") etter brudd i forhandlingene med Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) var av en annen karakter enn den som omtales i dommen fra EU domstolen. Norwegian var ikke en direkte part og hadde således begrenset mulighet til å påvirke utfallet av forhandlingene og dermed unngå streik. I realiteten så betyr det at selv om Norwegian hadde ønsket å imøtekomme kravene til sine teknikere, ville flyselskapet fortsatt ha blitt dratt inn i streiken. Man kan ikke reservere seg fra å være bundet av en tariffavtale.

Dommen kan derfor ikke benyttes som relevant rettspraksis, og det er EU-forordning 261/2004 som er gjeldende lovverk for klagers krav.

Norwegian kan på grunnlag av ovennevnte ikke imøtekomme klagers krav.

Nemnda bemerker

Kansellering gir rett til standarderstatning med mindre flyselskapet godtgjør at innstillingen skyldtes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet, jf EU-forordning 261/2004 artikkel 5 og 7.

Norwegian har uttalt og underbygget med dokumentasjon at kanselleringen av DY1552 skyldtes streik hos flyteknikere.

EU-forordningen nevner i sin fortale at streik kan være en slik ekstraordinær omstendighet. Forordningen sier imidlertid ikke at enhver streik som rammer flyselskapets drift, må anses å ligge utenfor dets kontroll.

I 2019 mottok EU-domstolen en anmodning om prejudisiell avgjørelse fra Attunda tingsrätt i Sverige vedrørende fortolkningen av EU-forordning 261/2004 artikkel 5 nr. 3 i forbindelse med en tvist mellom Airhelp Ltd og SAS. Flyselskapet hadde avslått passasjerens krav om standarderstatning etter at hans flyvning var kansellert som følge av pilotstreiken i SAS våren 2019, og anført at streiken måtte anses som en ekstraordinær begivenhet utenfor selskapets kontroll.

EU-domstolen avsa dom vedrørende fortolkningsspørsmålene den 23. mars 2021 i sak C-28/20 med følgende konklusjon:

«Artikel 5, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 af 11. februar 2004 om fælles bestemmelser om compensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 skal fortolkes således, at en strejke, der indledes på opfordring af en fagforening for et transporterende luftfartsselskabs personale under iagttagelse af de betingelser, der er foreskrevet i den nationale lovgivning bl.a. med hensyn til strejkevarsel, og som indledes med det formål at sikre opfyldelsen af de krav, der er fremsat af de ansatte i dette luftfartsselskab, og gennemføres af en personalekategori, der er uomgængeligt nødvendig for at gennemføre en flyvning, ikke er omfattet af begrebet »usædvanlig omstændighed« som omhandlet i denne bestemmelse.»

Nemndas flertall - forbrukerrepresentantene og nemndas leder - er av den oppfatning at streiken blant flyteknikere fra Norsk Flytekniker Organisasjon som varte fra 18. til 28. juni 2022 faller innenfor flyselskapets ansvarsområde. De streikende var, slik flertallet forstår det, ansatte i selskapet. Streiken var dermed innenfor selskapets kontroll. Klager har etter dette rett til standarderstatning.

Nemndas mindretall - bransjerepresentantene - er uenig i dette og anser vilkårene for ansvarsfritak for oppfylt.

Klager krever videre refusjon av utgifter til hotell på Gardermoen fra 22. - 23. juni.

En passasjers rett til forpleining etter EU-forordningen 261/2004 artikkel 9 består så lenge han venter på en omlegging av reisen, jf retningslinjene av 15.06.2016 punkt 4.3.2. Klagers rett på refusjon av forpleiningsutgifter er avgrenset til hva som var "nødvendige, passende og rimelige" ut fra ventetidens lengde. Dette følger av dom fra EU-domstolen i sak C-12/11 McDonagh avsnitt 51.

Klagers bostedsadresse er ikke i Norge. Nemnda mener derfor at klagers behov for hotell var nødvendig, og at hotellutgiften for fire personer er rimelige. Nemnda anbefaler at Norwegian refunderer klagers utgifter til hotell på Gardermoen med kroner 4 067.

Vedtaket er truffet med dissens slik det fremgår over.

Vedtak

Transportklagenemnda anbefaler at Norwegian utbetaler standarderstatning til klager med 400 euro per passasjer, og refunderer klagers hotellutgifter med kroner 4 067.

Nemndas representanter

- Edvard Os (leder)
- Borgar Sandvik (Forbrukerrådet)
- Gustav Norman (Forbrukerrådet)
- Joachim Sponheim (SAS)
- Christine Alette Benum (Widerøe)